

Mezinárodní den studentstva – rok 1939

(18. 11. 2018)

Dobré ráno, Lucie, dobré ráno, Moravo!

Mám před sebou týdeník Mladý svět z 22. listopadu 1939. Kromě článků ze zdánlivě běžného života čtu nadpis *Nová výzva státního presidenta Dr. E. Háchy k občanům*. Je to promluva k občanům z 18. listopadu. Vyzývá co nejdůrazněji, cit. *aby se občané vyvarovali veškerých poruch klidu a pořádku, majíce na mysli, že jakékoliv činy proti veřejné moci a proti pořádku zavedenému v Protektorátě by měly vzápětí nedozírné újmy pro jednotlivce i pro národní společenství*. V druhé části výzvy říká: *Každá taková porucha by byla bezohledně potlačena veřejnou mocí Protektorátu a veřejnou mocí Říše*.

Hned pod textem výzvy jsou tři řádky – vyhlášení stanného práva v okresech Praha, Praha – venkov, Kladno, Beroun, Hořovice.

17. listopad je jediný Den s velkým D, který má původ v naší zemi. Je připomínkou událostí z podzimu 1939. Mezinárodní den studentstva byl vyhlášen v Londýně v roce 1941 delegáty 26 států. V České republice je dnes 17. listopad Dnem boje za svobodu a demokracii – zahrnuje události jak z roku 1939, tak z roku 1989.

Připomenu ještě osobnost, která se nejvíce s událostmi z října a listopadu roku 1939 připomíná. Jan Opletal se narodil nedaleko Olomouce – ve Lhotě nad Moravou. Na rodném domě je pamětní deska. Dům byl evidentně už vícekrát přestavován. Jan Opletal zemřel 11. 11., symbolický pohřeb v Praze byl 15. 11., v Nákle uložen do rodinného hrobu 16. 11. 1939.

Víme, že v roce 1939 okupující Němci uzavřeli vysoké školy. Studenti se s tím ovšem nechtěli smířit. Pojďme do Brna. Brzy ráno 17. listopadu 1939 obsadili Němci Masarykovu univerzitu, studentské koleje. 200 studentů bylo odvedeno ihned do koncentračních táborů.

Projděme společně krátkou, ale historicky významnou trasu v Brně. Na konci ul. Veveří se shromáždilo 17. 11. 1939 asi 300 studentů. Provolávali hesla oslavující prezidenta Beneše, odsuzující Němce, nesouhlas s uzavřením VŠ. Průvod chtěl do centra, což se nepodařilo. Později se několik set studentů sešlo ještě na ulici Česká.

Já jsem si nedávno prošel z Veveří (zde v budově Právnické fakulty měli okupanti své zázemí) až k ulici Česká a končil jsem na ul. Opletalově. Snad proto, že jsem studoval na Přírodovědecké fakultě, jsem při své procházce odbočil i do ulice Kotlářská. Jakmile člověk vstoupí do areálu fakulty na Kotlářské, hned za vrátnicí je vlevo kámen a pamětní deska se jmény profesorů a docentů fakulty, kteří se stali oběťmi okupace.

17. listopad (ať jej spojujeme s rokem 1939, nebo 1989) může být věnován ohlédnutím v naší historii, ale je i výzvou k zamyšlení. Je přece i symbolem bojů, demonstrací za svobodu občanů, za uchování suverenity našeho státu, ať už to bylo v kterékoliv době. Vždycky je potřeba připomínat minulost, vnímat přítomnost, snažit se předvídat budoucnost a dělat vše proto, aby byla pro nás, občany našeho státu, příznivá. Suverenita naší země totiž není ani dnes samozřejmostí.